

Enligt sändlista

Beslut om tillägg med marint syfte, nya föreskrifter och undantag, samt kompletterande marin skötselplan för Gålö naturreservat i Haninge kommun

3 bilagor.

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att lägga till nytt syfte samt nya föreskrifter och undantag för havsområdet, till gällande beslut från den 26 januari 2006 (dnr 511-2003-69364). Detta sker med stöd av 7 kap. 5, 6, 7 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Detta marina tilläggsbeslut ska läsas tillsammans med gällande beslut från den 26 januari 2006 (dnr 511-2003-69364), se bilaga 1.

Tillägg till reservatets syfte

Reservatets syfte som beslutades den 26 januari år 2006 (dnr 511-2003-69364) kvarstår. Utöver detta ska reservatet ha följande syfte.

Det marina syftet med reservatet ska vara att skydda och bevara ett variationsrikt innerskärgårdsområde rikt på grunda vikar av stor betydelse för biologisk mångfald och ekosystemfunktioner. Den marina miljön och i synnerhet områdets värdefulla grundområden ska skyddas från fysisk exploatering och negativ påverkan. Området har stor betydelse för det marina friluftslivet och reservatet ska vara tillgängligt på ett sätt som inte missgynnar naturvärdena.

Det marina syftet ska uppnås genom att:

- exploatering och annan negativ påverkan på områdets havsmiljö, havsbottnar och prioriterade marina bevarandevärden undviks eller minimeras,

- i särskilt känsliga områden minska påverkan och skydda utpekade bevarandevärden,
- områdets mycket variationsrika marina miljöer med höga naturvärden bevaras och vårdas.

Prioriterade marina bevarandevärden

Prioriterade marina bevarandevärden, det vill säga de utpekade naturvärden som ligger till grund för det marina tilläggsbeslutet, är:

- grunda mjukbottnar, laguner och havsvikar med ängar av kärlväxter eller kransalger,
- bottnar med frilevande blåstång och rödblåd,
- grunda hårbottnar med makroalger och blåmusslor,
- rekryteringsområden för fisk,
- häckningsplatser, rastplatser och övervintringsområden för marina fåglar,
- marina livsmiljötyper och arter enligt EU:s art- och habitatdirektiv (92/43/EEG) och fågeldirektiv (2009/147/EG).

Reservatsföreskrifter

För Gålö naturreservat gäller enligt Länsstyrelsens beslut från 2006 föreskrifter enligt 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken. I och med detta beslut införs nya föreskrifter inom havsområdet enligt 7 kap. 6 och 30 §§ miljöbalken. Dessutom görs viss ändring genom ett antal tillägg till beslutade generella undantag från föreskrifterna, som ska gälla för havsområdet enligt vad som framgår i avsnittet "Undantag" nedan.

I beslutet från 2006 är Gålö naturreservat indelat i tre olika zoner - 1, 2 och 3 - med olika föreskrifter om markanvändningen enligt 7 kap. 5 § miljöbalken.

Nya föreskrifter

För att tillgodose det marina syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla inom havsområdet i

reservatet, i tillägg till det gällande beslutet från den 26 januari 2006.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare, arrendator och annan innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla följande anordningar och åtgärder inom havsområdet för att tillgodose det marina syftet med reservatet:

4. naturvårdande skötselåtgärder för att gynna biologisk mångfald och prioriterade marina bevarandevärden, exempelvis habitatförbättrande åtgärder, åtgärder för att stärka populationen av rovfisk, åtgärder för att minska predation på rovfisk i vikarna, åtgärder för att stärka bestånden av ålgräs och annan långskottsvegetation eller blåstång,
5. åtgärder i syfte att minska utbredning, samt förebygga etablering och spridning av invasiva främmande arter,
6. återinförsel av växter eller djur som dokumenterat funnits inom området eller som ett led i att förstärka en redan befintlig population,
7. naturvårdande skyddsjakt.

De planerade åtgärderna beskrivs närmare i den marina skötselplanen, se bilaga 2.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

Föreskrifter under punkt C gäller allmänheten.

Inom naturreservatets havsområde är det förbjudet att:

11. skada växter och djur genom att gräva upp marina växter eller ta bort fastsittande alger eller musslor,

Undantag från föreskrifterna anges under rubriken "Undantag" i Länsstyrelsens beslut 2006 (bilaga 1) samt i nedan beslutade undantag.

D. Undantag från föreskrifter A och C

I tillägg till undantagen i beslutet från 2006 gäller dessutom för havsområdet att:

1. reservatsförvaltaren eller den som förvaltaren utser får utföra de åtgärder som behövs för skötsel av reservatets marina miljöer och som anges i föreskrifterna B4–B7,
2. innehavaren av befintlig fiskodling vid Spjutsund får utföra normalt underhåll, drift och skötsel av fiskodlingen i enlighet med fiskodlingens ursprungliga naturvårdande syfte,
3. innehavaren av sjökabel får utföra normalt underhåll av befintlig ledningsgata samt övriga åtgärder som följer av befintliga ledningsrätter,
4. underhåll (såsom åtgärder för att bibehålla funktionen), avetablering, samt återplacering av sjösäkerhetsanordningar (SSA) som Sjöfartsverket håller enligt sjötrafikförordningen (1986:300) eller som inrättats enligt denna förordning, samt av objekt som är utpekade som riksintresse för sjöfarten och andra objekt väsentliga för sjöfarten. Skylthållare, utsedd av länsstyrelsen, får underhålla eller ta bort sjövägsmärken,
5. vid olycka, oljeutsläpp eller annan liknande oförutsedd händelse får räddningsinsats ske utan hinder av föreskrifterna. Åtgärder ska ske på ett sådant sätt att skador på reservatets natur- och kulturmiljövärden blir så låga som möjligt.

Länsstyrelsen upplyser om att oavsett undantag kan prövning enligt annan lagstiftning eller andra bestämmelser i miljöbalken behövas.

Föreskrifternas ikraftträdande

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag då författningen utkom från trycket i länets författningssamling.

Enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller ordningsföreskrifterna under C omedelbart även om de överklagas.

Skötsel och förvaltning

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för reservatets havsområde (bilaga 2) med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets marina skötsel och förvaltning. Skötselplanen är ett komplement till skötselplanen för reservatets landmiljöer från den 26 januari 2006 (dnr 511-2003-69364), vilken fortfarande ska gälla.

Enligt beslut den 26 januari 2006 (dnr 511-2003-69364) är Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län förvaltare för naturreservatet.

Upplysningar gällande marina miljöer

I reservatet gäller också övriga bestämmelser till skydd för naturmiljön. Bland dessa kan nämnas följande:

- I Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:36) om fiske i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön och karttjänsten *Svenska fiskeregler*¹ finns information om vilka fiskeregleringar som gäller i området.
- Föreskrifter för båtliv (exempelvis hastighetsbegränsningar, förbud mot motordriven farkost och ankringsförbud) beslutas med stöd av sjötrafikförordningen (1986:300). Mer information finns i *Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om sjövägsregler* och *Stockholms läns författningssamling*.
- I sydöstra delen av Gålös havsområde, söder om Havtorsudd, finns ett förbudsområde med förbud mot bottenaktiviteter enligt 2 kap. 2 § sjötrafikförordningen (1986:300). Områdets avgränsning framgår av Sjöfartsverkets sjökort.
- Enligt fiskelagstiftningen, förordningen (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen och Fiskeriverkets föreskrifter (2005:24) krävs tillstånd för användning av fasta fiskeredskap på allmänt vatten.
- Förbudet mot att släppa ut toalettavfall från fritidsbåtar i hav, sjöar och inre vattendrag. Hela Sveriges sjöterritorium omfattas enligt Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS

¹ <https://www.svenskafiskeregler.se/>

2012:13) om ändring i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2010:96) om åtgärder mot förorening från fartyg.

- Utsläpp från fartyg är reglerat i lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg och i förordning (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg. Där ingår förbud att släppa ut barlastvatten, fast avfall och länsvatten (som har en oljehalt högre än 15 ppm).
- Vid tvätt av båt- eller fartygsskrov ska Havs- och vattenmyndighetens riktlinjer för båtbottentvätt av fritidsbåtar² tas i beaktande.
- Delar av reservatet är ett Natura 2000-område och därför råder tillståndsplikt för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken. Detta gäller även för verksamheter och aktiviteter utanför området, som riskerar att påverka värdena inne i Natura 2000-området. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området.
- Strandskyddsbestämmelserna enligt 7 kap. miljöbalken.
- Fridlysningsbestämmelserna. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259), med undantag för sådan jakt som är tillåten enligt samma lag. Fridlysningsbestämmelser för växter och djur finns även i 8 kap. miljöbalken och i artskyddsförordningen (2007:845).
- Insamling av vissa arter kan vara reglerat i artskyddsförordningen (2007:845).
- Förbudet mot nedskräpning enligt 15 kap. 26 § miljöbalken.

² <https://www.havochvatten.se/vagledning-foreskrifter-och-lagar/vagledning/ovriga-vagledning/riktlinjer-for-batbottentvatt-av-fritidsbatar.html>

Skälen för Länsstyrelsens beslut

- Områdets topografi lägger grund för ett varierat undervattenslandskap med goda förutsättningar för marin diversitet. De marina miljöerna runt Gålö har ett högt naturvärde och i naturreservatet finns bland annat värdefulla marina växter och alger, viktiga områden för fisk och havsfåglar, samt ett antal rödlistade och hotade marina arter.
- En viktig del i det marina områdesskyddet är den marina gröna infrastrukturen och att nätverket av skyddade områden är representativt, sammanhängande och funktionellt. Länsstyrelsens analyser har visat att nätverket av marina skyddade områden i Stockholms län har brister i bland annat inner- och mellanskärgården. Att lägga till marina beskrivningar, ett marint syfte och marina föreskrifter för Gålö naturreservat, det vill säga att definiera området som ett naturreservat med marin inriktning, innebär ett väsentligt tillskott till nätverket av marina skyddade områden i länet.
- Delar av Gålö naturreservat ingår i Natura 2000-området Stegsholm (SE0110119). Den vågskyddade viken vid Stegsholm är klassad som den av EU prioriterade livsmiljötypen laguner (EU-kod 1150).
- Hela reservatet, inklusive havsmiljöerna, har ett högt värde för friluftslivet men även för skolklassers naturpedagogik. Bad, båtliv och fiske är de mest populära aktiviteterna i området.
- Formellt skydd av värdefulla marina miljöer bidrar till att uppfylla miljö kvalitetsmålen *Ingen övergödning*, *Hav i balans* samt *levande kust och skärgård* och *Ett rikt växt- och djurliv*.

Ärendets beredning

Beslut om naturreservat togs för Gålö naturreservat den 26 januari 2006 (dnr 511-2003-69364). I området införlivades det tidigare naturreservatet Fjäderholmarna, som bildades redan år 1950. Det befintliga beslutet från 2006 värnar till viss del marina miljöer genom att förbjuda ett antal fysiska åtgärder i vattenområdet. Dock saknas beskrivningar av naturreservatets marina miljöer och naturvärden, och det finns heller inte någon plan för skötseln av

Gålös marina miljöer. För att belysa områdets värdefulla marina miljöer och för att förbereda en ombildning till ett marint naturreservat genomförde Länsstyrelsen marina inventeringar år 2008³ samt en uppföljande inventering år 2019⁴. Undersökningarna, tillsammans med ett antal undersökningar av fisksamhället, har lagt grund för att utarbeta ett kompletterande syfte, nya föreskrifter och en marin skötselplan som i större utsträckning värnar om den marina miljön.

Förslaget till naturreservat har sänts på samråd till markägarna, övriga sakägare och myndigheter i enlighet med 24–26 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Länsstyrelsen har tagit del av de inkomna yttrandena som i huvudsak är positiva till tilläggsbeslutet och den marina skötselplanen. Markägarna har inget att erinra mot att naturreservatet genom detta beslut får en marin inriktning. Nedan listas inkomna synpunkter och hur Länsstyrelsen har bemött dem:

- Haninge kommun har inget att erinra och ser positivt på förslaget beslut som bidrar till kommunens arbete med att nå uppsatta miljökvalitetsmål och en levande skärgård.
- Skärgårdsstiftelsen ställer sig bakom det marina beslutet och skötselplanen, men lyfter frågan om hur tillkommande insatser ska finansieras. Länsstyrelsen framhåller att skötselplanen är vägledande men inte bindande, och att åtgärder alltid får prioriteras i förhållande till resurserna. Länsstyrelsen har löpande dialog med Skärgårdsstiftelsen i dessa frågor.
- Fortifikationsverket och Försvarmakten har inget att erinra, men framhåller vikten av att befintliga vägar hålls oförändrade och att Försvarmakten bör behålla rätten att sätta upp skyltar kopplat till den verksamhet som bedrivs. Länsstyrelsen bedömer att föreliggande tilläggsbeslut och marin skötselplan inte påverkar Fortifikationsverkets och Försvarmaktens möjlighet att nyttja vägar eller att skylta inom Gålö naturreservat i framtiden.

³ Länsstyrelsen Stockholm, 2009. Gålö. Marinbiologisk undersökning och naturvärdesbedömning av grunda bottnar. Rapport 2009:09.

⁴ Sveriges Vattenekologer AB, 2019. Inventering av bottenvegetation vid Gålö i Stockholms södra skärgård.

2025-11-24

18590-2024

Dossier

0136-02-002

- Sjöfartsverket anser att undantagen i "D.4." även ska innehålla ett undantag för nyetablering av sjösäkerhetsanordningar och sjövägmärken, om behov av etablering skulle finnas i framtiden. Länsstyrelsen bedömer dock att sådan nyetablering bör vara tillståndspliktig då det innebär en möjlighet att, utifrån den berörda natur- eller kulturmiljön i området, påverka var, hur och när, en nyetablering kan ske.
- Jägarförbundet önskar ett tillägg till undantagen om att de efter dialog med förvaltarna i vissa fall kan beviljas undantag från föreskrifterna. Länsstyrelsen vill framhålla att förvaltarna inte har befogenhet att medge denna typ av undantag och att dispens i stället får sökas i det enskilda fallet. Vissa åtgärder skulle också kunna rymmas inom undantag D1.
- Stockholms stad påpekar att det är viktigt att provfiskena i Lännåkersviken genomförs årligen. De framhåller även att avelsfisket behöver få fortsätta årligen, liksom skyddsjakt på säl och skarv vid fiskodlingen. Länsstyrelsen bedömer att inget i tilläggsbeslutet hindrar dessa aktiviteter.
- Österhaninge båtklubb, Stockholms stad och Sjöfartsverket har synpunkter kring de föreslagna reglerna av sjöfart i området. Länsstyrelsen planerar att införa dessa regleringar med stöd av sjötrafikförordningen (1986:300) och inkomna synpunkter hanteras därför inom den processen.

Övriga i sändlistan för remissen har inget att erinra eller har avstått från att yttra sig.

Motivering till beslutet

Grundområdena kring Gålö innehåller särskilt utpekade skyddsvärda arter som ålgräs och olika kransalger, bland annat den rödlistade arten raggsträfsse. De grunda vikarna i reservatet utgör sedan länge välkända lek- och uppväxtplatser för flera fiskarter och området är av högsta vikt för flera marina fågelarter. Gålö naturreservat har dessutom en stor betydelse för det rörliga friluftslivet till havs.

Fysisk exploatering i kustzonen är ett av de största hoten mot marina miljöer i Stockholms län⁵. Generellt sett är grunda,

⁵ Länsstyrelsen Norrbotten, 2023. Exploatering av stränder i Sverige 2013–2023. Rapport 2/2023.

2025-11-24

18590-2024

Dossier

0136-02-002

vågskyddade områden, som både är biologiskt viktiga och känsliga, mer utsatta för påverkan än övriga områden⁶. Flera av Gålös grunda vikar är särskilt skyddsvärda samtidigt som båtliv och andra vattenaktiviteter ökar i området. Gålös strandlinje är förhållandevis oexploaterad, och ett marint syfte, beskrivningar av reservatets marina bevarandevärden, samt en marin skötselplan stärker skyddet för strandzonen ytterligare.

Detta tilläggsbeslut och den marina skötselplanen samlar befintlig kunskap om Gålös havsområde, vilka naturvärden och påverkansfaktorer som finns, samt ger en inriktning på förvaltningen av naturreservatets marina miljöer. Tilläggsbeslutet och den marina skötselplanen gynnar områdets havsmiljöer och stärker den biologiska mångfalden, samt bidrar till att viktiga havsmiljöer och ekosystemfunktioner bevaras. Revideringen av Gålö naturreservat till ett marint inriktat reservat bidrar till att nå skyddsmålen för preciserade bevarandevärden i den regionala planen för marint områdesskydd⁷, samt målet om ett representativt, sammanhängande och funktionellt nätverk av marina skyddade områden.

I detta tilläggsbeslut har ett antal undantag från befintliga föreskrifter lagts till. Undantagen utgör främst förtydliganden kring underhåll av befintliga ledningar och andra anordningar i havsområdet, samt undantag för utförande av exempelvis räddningsinsatser. Länsstyrelsen gör bedömningen att de nya undantagen i det detta tilläggsbeslut inte medför att skyddet av värdefulla naturmiljöer inom Gålö naturreservat försvagas.

Förenlighet med hushållningsbestämmelser, översiktsplan och RUFs

Länsstyrelsen bedömer att ett en revidering av Gålö naturreservat till att även bli marint inriktat är förenligt med kommunens översiktsplan antagen den 7 november 2016, samt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken.

⁶ Kraufvelin P, 2021. Fysisk påverkan i kusten och effekter på ekosystemen. Havs- och vattenmyndighetens rapport 2020:27, 213 sidor (exklusive bilagor/appendix).

⁷ Länsstyrelserna, 2021. Plan för marint områdesskydd i Egentliga Östersjön. Regionala mål och prioriteringar.

Intresseprövning

Vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen enligt 7 kap. 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att det för att skydda och bevara ovanstående naturvärden finns skäl att förordna om ett marint syfte och marina föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en marin skötselplan för Gålö naturreservat. För att uppnå det starka skydd som behövs för att skydda områdets marina miljöer bör föreskrifterna bland annat omfatta förbud mot såväl fysisk påverkan på den marina miljön, motorbåtsförbud och hastighetsbegränsningar i känsliga områden samt vissa regleringar av båtlivet inom området. Regleringar av båtlivet föreslås dock införas med stöd av sjötrafikförordningen (1986:300).

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet, se bilaga 3.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor via telefon eller e-post. Telefonnummer och e-postadress finns längst ner på första sidan. Ange ärendets diarienummer eller ärendebeteckning vid kontakt med Länsstyrelsen. Du hittar numret uppe till höger på första sidan.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Cecilia Skingsley med miljöhandläggare Carolina Enhus som föredragande. I den slutliga handläggningen har också tf. avdelningschef Anders Lindblom, avdelningschef Helena Remnerud, avdelningschef Ulrika Lundberg och jurist Tina Stuube medverkat.

Kungörelse

Beslutet kungörs i ortstidning samt i Stockholms läns författningssamling.

Bilagor

Bilaga 1. Länsstyrelsens beslut om inrättande av Gålö naturreservat från den 26 januari 2006 (dnr 511-2003-69364).

1A. Länsstyrelsens beslut om upphävande av del av fågelskyddsområdet från den 19 november 2012 (dnr 511-24789-2012).

Bilaga 2. Marin skötselplan med kartbilagor.

2A. Marin skötselkarta.

Bilaga 3. Hur man överklagar

Sändlista

Sändlistan är borttagen i denna version eftersom den innehåller personuppgifter.

BESLUT

Datum
2006-01-26

Beteckning
511-2003-69364

Enligt sändlista

**Beslut om bildande av Gålö naturreservat genom ändring av
Fjärderholmarnas naturreservat, Haninge kommun**

(3 bilagor)

Namn	Gålö naturreservat
RegDOS-ID	1644
Natura 2000-område	SE0110119 Stegsholm (del av naturreservatet)
Kommun	Haninge
Socken	Österhaninge, Ornö
Fastigheter	del av Stegsholm 3:1, Stora Rotholmen 1:1
Lägesbeskrivning	Reservatet är beläget ca 10 km öster om Västerhaninge och 25 km söder om Stockholms centrum Fastighetskartan: 108 07, 108 08, 108 09, 108 17, 108 18 och 108 19 Terrängkartan: 10I SO
Totalarea	3 835 hektar
Landarea	1 754 hektar
Markägare	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län
Reservatsförvaltare	Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län

BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken beslutar Länsstyrelsen att förklara det område som angivits på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. I reservatet ingår det tidigare Fjärderholmarnas naturreservat.

Det nya naturreservatets namn ska vara **Gålö naturreservat**.

Länsstyrelsen beslutar samtidigt att detta beslut om Gålö naturreservat med syfte och föreskrifter ska ersätta tidigare beslut och föreskrifter för Fjärderholmarnas naturreservat från den 8 mars 1982 och den 25 april 1984, vilka upphör att gälla.

BESLUT

Datum
2006-01-26

Beteckning
511-2003-69364

Syftet med reservatet

Syftet med reservatet ska vara att bevara ett skärgårdsområde av stor betydelse för friluftslivet och som samtidigt har höga naturvärden. Områdets historiska odlingslandskap, värdefulla skogs- och vattenområden liksom värdefullt växt- och djurliv ska särskilt skyddas och vårdas. Områdets värde för det rörliga friluftslivet ska stärkas och utvecklas.

I den del av naturreservatet som utgör Natura 2000-området Stegsholm ska gynnsam bevarandestatus upprätthållas för de habitat som utpekats enligt EU:s art- och habitatdirektiv.

Syftet ska uppnås genom att:

- bebyggelse eller större anläggningar inte ska tillkomma annat än som komplettering till befintlig verksamhet,
- odlingsmarkerna på Gålö brukas genom jordbruksdrift med åkerbruk och betesdrift,
- särskilt värdefulla skogar undantas skogsbruk eller sköts helt på naturvårdens villkor. Övrig skogsmark brukas som attraktiva skogsmiljöer för friluftslivet,
- förutsättningarna för det rörliga friluftslivet stärks genom enkla anordningar som ska möjliggöra naturupplevelser och enkla aktiviteter som vandring,
- för fågellivet betydelsefulla häckningsområden ska vara fågelskyddsområde.

Reservatsföreskrifter

Naturreservatet är indelat i tre olika zoner - 1, 2 och 3 - med olika föreskrifter om markanvändningen enligt 7 kap. 5 § miljöbalken.

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken och 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark och vattenområde

ZON 1

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att inom zon 1 (se bilaga 1)

1. på land eller i vatten spränga, schakta, utfylla, tippa eller bedriva annan verksamhet som väsentligen kan ändra områdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden. För muddring krävs länsstyrelsens tillstånd,
2. anlägga golfbana eller liknande anläggning,

BESLUT

Datum
2006-01-26

Beteckning
511-2003-69364

3. utanför tomt- och gårdsplats anordna upplag annat än tillfälligt upplag i samband med områdets skötsel,
4. kalka, gödsla eller använda kemiska bekämpningsmedel utanför åkermark, tomt- och gårdsplats,
5. i skötselzonerna Ä och Ö eller i skötselområdena 1A, 1B, 2A, 2B, 2C, 3, 4, 7, 9, 10, 11, 13, 18,19, 20, 23, 24, 25A, 25B, 26A och 26B (se bifogad skötselplan) avverka levande eller döda träd, ta bort vindfällan eller utföra andra skogliga åtgärder annat än naturvårdsåtgärder som anges i skötselplanen,
6. avverka träd med en brösthöjdsdiameter som överstiger 1 meter,
7. skogsplantera betesmark eller åkermark eller bedriva energiskogsodling eller julgransodling på åkermark,
8. inplantera för området främmande växt- eller djurart.
9. under tiden 1 april – 31 juli landstiga på öarna Fågelgrundet, Mödomen samt Västra och Östra Fjäderholmen med intilliggande småskär och öar eller befara vattenområdet inom 100 meter från ovan nämnda öar (se bilaga 1).

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att inom zon 1

10. uppföra ny byggnad, brygga eller annan anläggning,
11. uppföra mast eller vindkraftverk,
12. anlägga campingplats,
13. dra fram ledningar i luft, mark eller vatten. Föreskriften gäller inte inom tomt- eller gårdsplats,
14. anlägga väg, stig, parkeringsplats eller liknande. Föreskriften gäller inte inom tomt- eller gårdsplats,
15. uppföra stängsel eller andra hägnader utöver betesstängsel och stängsel inom tomtplats,
16. sätta upp skylt, affisch eller liknande anordning utöver reservats- och vägvisningsskyltar.

BESLUT

Datum
2006-01-26

Beteckning
511-2003-69364

ZON 2

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att inom zon 2 (se bilaga 1)

17. utan länsstyrelsens tillstånd uppföra ny byggnad.

ZON 3

Zon 3 är områden som omfattas av detaljplan enligt plan- och bygglagen. Inom zonen gäller detaljplanens bestämmelser för markanvändningen; inte reservatsföreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken (dock gäller ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 §, se nedan).

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare, arrendator och annan innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet

1. utmärkning av reservatets gränser samt uppsättning av reservatsskyltar, vägvisare och övriga upplysningsskyltar,
2. röjning, avverkning, anläggande av stigar, parkeringsplatser och liknande åtgärder som framgår av bifogad skötselplan,
3. undersökningar av växt- och djurlivet och andra naturförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det för allmänheten förbjudet att

1. under tiden 1 april – 31 juli landstiga på öarna Fågelgrundet, Mödomen samt Västra och Östra Fjäderholmen med intilliggande småskär och öar eller befara vattenområdet inom 100 meter från dessa öar (se bilaga 1),
2. ta stenar, gräva, hacka, borra, spränga, rista, måla eller på annat sätt skada berg, jord eller sten,
3. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller gräva upp växter,
4. medföra okopplad hund. Föreskriften gäller inte vid jakt eller vid av jakträttsinnehavaren organiserad hundträning,

BESLUT

Datum
2006-01-26

Beteckning
511-2003-69364

5. elda annat än på anvisad plats,
6. rida på markerade vandringsleder,
7. tälta mer än två dygn i följd annat än på anvisad plats,
8. ställa upp husvagn utanför campingplats,
9. för längre tid än två dygn i följd förankra båt vid samma strand. Föreskriften gäller inte vid bryggor och inom båthamnar.
10. sätta upp affisch, skylt eller liknande eller göra inskrift,

Undantag

Föreskrifterna under A och C ska inte utgöra hinder mot

- åtgärder som är nödvändiga i samband med områdets skötsel och som anges i bifogad skötselplan,
- skötsel av befintliga ledningsgator, vägar och stigar,
- normal skötsel av tomt- och gårdsplats.

Föreskrifterna under C gäller inte inom tomt- och gårdsplats, inom campingplatser eller båthamnsområden.

Föreskrifternas ikraftträdande

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag då författningen utkom från trycket i länets författningssamling varvid föreskrifterna i Länsstyrelsens beslut om Fjärderholmarnas naturreservat den 8 mars 1982 samt den 25 april 1984, Stockholms läns författningssamling 01FS 1982:49 och 01FS 1984:152, upphör att gälla.

Skötsel och förvaltning

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 2) med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning.

Med stöd av 21 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. beslutar Länsstyrelsen att utse Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län till förvaltare för naturreservatet.

SKÄLEN FÖR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Naturförhållanden och naturvärden

Gålö är en halvö i Stockholms innerskärgård i den norra delen av fjärden Mysingen, innanför Ornö och öster om Västerhaninge. Gålö är ungefär en mil

BESLUT

Datum
2006-01-26

Beteckning
511-2003-69364

lång och mellan 4 och 5 kilometer bred. Merparten av Gålö ingår i reservatet; dock inte det militära området på västra Oxnö samt ett område kring Sunnansund som är privatägt. I reservatet ingår också flera av de omkringliggande öarna; de större är Stora Rotholmen, Långgarn, Fjäderholmarna samt Stora Vassholmen.

Gålö har historiskt varit en typisk innerskärgårdsö med jordbruk och fiske som huvudsakliga näringar. Ön domineras av godset Stegsholm med underlydande torp och gårdar. Stegsholm har sedan 1800-talet varit bl.a. uppfostringsanstalt för fattiga Stockholmsbarn samt jordbruksskola. Gålö köptes 1948 av Stockholms stad och har sedan dess utvecklats till ett omtyckt fritidsområde med stugbyar, badplats och småbåtshamnar. Halvön har idag tre lantbruk som brukar områdets jordbruksmark.

Gålös landskap är typiskt för Södertörns kust och skärgård. Det utgörs av ett sprickdalslandskap som karaktäriseras av bergryggar och höjdparter som växlar med djupa dalgångar och havsvikar orienterade i sydvästlig-nordostlig sträckning.

Odlingslandskapet är småskaligt, präglat av de topografiska förutsättningarna. Gålös högsta naturvärden återfinns i odlingslandskapet kring Stegsholm: ett småskaligt kulturlandskap med en mosaik av åkermarker, ekhagar, lundar och betade havsstrandängar. Stegsholmsområdets ekhagarna och omgivande betesmarker är Natura 2000-område. Området har förekomster av hävdgynnade växter och har också stor betydelse för fågellivet.

Skogar och trädbärande marker med höga naturvärden finns framför allt i Stegsholmsområdet och kring södra Gålös bergpartier samt på öarna. Stegsholmsområdets betade ekhagar har tidigare nämnts. En del av ekbestånden på norra Gålö hävdas inte och utgörs idag av lundar och blandskogar.

Skogsmarken på södra och centrala Gålö är till största delen rationellt brukade tall- och granskogar. Stora ytor är idag yngre skogar. Högre liggande partier utgörs av hållmarkstallskog och dessa är mindre påverkade av skogsbruk. Naturskogsområden med höga naturvärden finns emellertid på flera platser, bland annat på Havtornsudd och i dess förlängning västerut samt på öarna Långgarn, Fjäderholmarna och Stora Rotholmen.

De marina miljöerna är, som ofta är fallet, dåligt kända. Vattnen kring Gålö har dock förutsättningar för en relativt stor variation av marina naturtyper genom att här finns såväl starkt exponerade stränder som mycket skyddade vikar och grundområden. Delar av bottnar och stränder består också av sand, grus och klapper, vilket är sparsamt förekommande miljöer i skärgården.

Grunda vikar, som de väster om Stegsholm, har stor betydelse som lek- och föryngringsområde för fisk. Det gäller också vikarna Askviken, Bihagsmaren och

BESLUT

Datum
2006-01-26

Beteckning
511-2003-69364

Dyviksmaren. Framför allt Askviken är dock starkt exploaterad genom flera småbåtshamnar.

Kulturmiljö och äldre markanvändning

Under forntiden nyttjade sannolikt fastlandsbefolkningen Gålö för säsongsboende under jakt- och fiskesäsongen. Spår från fasta bosättningar finns från yngre järnålder. De två första boplatserna var sannolikt där Bondäng och Frönäs ligger idag. Järnåldersgravfält finns i anslutning till Frönäs gårdstomt och nordväst om Stegsholms gårdstomt. De två fornborgar som finns på Gålö har sannolikt varit försvarsanläggningar.

Gålö domineras av Stegsholm, ett gods med medeltida anor. Godset har ett antal underliggande gårdar som sannolikt också är medeltida. Stegsholm har under en lång tid lagt under sig granngårdarna, dels gårdar belägna på Gålö, men också de gårdar som ligger på fastlandet. Sunnansund är den enda byn som aldrig lades under Stegsholm.

På 1200-talet nämns Gålö som en del av Årsta gods och ägdes då av Tyska riddarorden. Årsta utgjorde en provins och regerades av denna orden fram till år 1476 då godset såldes till Erik Axelsson Tott. Efter skiftande öden förvärvades Stegsholm år 1860 av *Prins Carls uppfostringsinrättning för fattiga barn*. Stegsholms underliggande gårdar utgjorde en del av uppfostringsanstalten där barnen inackorderades hos arrendatorerna. Inrättningen upphörde 1939, varefter en jordbruksskola mellan 1941-68 drevs vid Stegsholm. Gålö köptes av Stockholms stad 1948 för att användas som fritidsreservat, koloniområden, konvalescenthem eller liknande.

Markslagsstrukturen för Stegsholm och de underliggande gårdarna har kartlagts. Gemensamt för dem alla är att de hade såväl åker som äng och utmark. Flera av öarna nyttjades till bete och på Fjäderholmarna och Stora Vassholmen har man bedrivit ängsbruk. Även bärplockning, jakt, fiske samt virkestäkt har förekommit på öarna. Under 1870-talet uppodlades en stor del av Gålös ängsmarker till åker.

Bebyggelsen på Stegsholm och omkringliggande gårdar är välhållen. Inga byggnader är äldre än 1719 eftersom området inte undkom rysshärjningarna. Kvar från uppfostringsanstaltens tid finns på Stegsholm idag bland annat huvudbyggnad, matsal, poststation, slöjdsal och småskola. På flera platser finns en intressant typbyggnad som uppfördes för anstaltens arrendegårdar. Byggnaden består av ett kombinerat bostadshus och djurstall. Den bäst bevarade av dessa är Morarna.

Efter det att Gålö köpts av Stockholms stad uppfördes uthyrningsstugorna i Badhusviken och vid Skälåker på 1950- och 1960-talet.

BESLUT

Datum
2006-01-26

Beteckning
511-2003-69364

Under andra världskriget fanns bland annat sjöflygverksamhet i området. Kvar finns baracker vid Badhusviken. Vid sälstationen, som ligger vid Mörudden på södra Gålö, tränade marinen tidigare sälar och berguvar att leta ubåtar. Idag används stationen som en enklare konferensanläggning.

Betydelse för friluftslivet

Hela området har ett högt värde för friluftslivet. Gålö uppskattas ha omkring 1 miljon besökare årligen. De fina badmöjligheterna vid Gålö havsbad - den långgrunda stranden vid Skälåker - och klippbaden på Oxnö gör att Gålö är ett välbesökt badmål på sommaren. Beräkningar har visat att det under vackra somardagar kommer cirka 20 000 besökare per dag. Gålös varierade natur inbjuder till fina vandringar året om, både längs stränderna och i det omväxlande kulturlandskapet. Det finns goda möjligheter till bär- och svampplockning i området.

De fiskrika vatten som omger Gålö lockar många sportfiskare. Genom flerårig fiskevård och utsättning av havsöring har ett av Mellansveriges bästa öringsvatten etablerats runt Gålö. Sunden runt Gålö är också kända för bra strömmings- och sikfiske. På Gålö bedrivs också korttidsjakt och jaktanknuten utbildning i Jägareförbundets regi.

Öarna runt Gålö besöks flitigt av det rörliga friluftslivet till sjöss. Det finns skyddade ankringsmöjligheter på flera ställen i Långgarnsviken (Långgarnsudd och Långgarnsholmen) och vid Stora Vassholmen.

Vid Gålö havsbad i Skälåker finns en sedan länge etablerad verksamhet med campingplats och en stugby med ett 80-tal stugor. Här finns också en sommaröppen servering. En servering med stuguthyrning med ett 30-tal stugor finns också vid Badhusviken.

På Gålö finns också flera campingplatser för långtidscamping i husvagn eller tält på fasta tältbottnar. Ett antal småbåtshamnar finns också i området.

Ärendets beredning

Det föreslagna reservatsområdet ägdes fram till 1998 av Stockholms stad som förvärvat det på 1940-talet. År 1998 överläts Gålö till Skärgårdsstiftelsen i samband med att Stockholms stads skärgårdsegendomar i sin helhet fördes över till stiftelsen. Efter överläggningar mellan Länsstyrelsen och Skärgårdsstiftelsen har frågan om att bilda ett naturreservat för området tagits upp.

I området ingår det tidigare naturreservatet Fjäderholmarna, som bildades redan den 8 maj 1950.

BESLUT

Datum
2006-01-26

Beteckning
511-2003-69364

Länsstyrelsen har utarbetat ett förslag till naturreservat som sänts för yttrande till bland andra berörda sakägare och myndigheter.

Inkomna synpunkter på förslaget till naturreservat

De viktigaste synpunkterna redovisas i följande avsnitt.

Haninge kommun ser positivt på det föreslagna reservatet. Kommunen vill betona att det rörliga friluftslivet med tillhörande anläggningar även fortsättningsvis ges möjlighet att utvecklas på Gålö samt att upprustning av vägnät m.m. inte försvåras av en reservatsbildning. Frågan om en ny hamn för skärgårdstrafiken har diskuterats men redovisas inte i kommunens kustplan från 2002 eller översiktsplan 2004. Kommunen förutsätter att hamnfrågan kan prövas på nytt även inom ett naturreservat, t.ex. om andra hamnlägen inte visar sig vara genomförbara.

Ornö skärgårds intresseförening och Södra Skärgårdens intresseförening framför att bestämmelserna i reservatet utformas så att en hamn för skärgårdstrafiken i södra skärgården inte omöjliggörs. Man framför också att vindkraftverk måste kunna få uppföras och att skogsbruk måste kunna bedrivas som ett långsiktigt resursutnyttjande i en traditionell skärgårdsnäring. Det bör anges att Gålö ska utgöra en försörjningsgrund för en bofast befolkning och inte bara vara till för friluftslivet. Liknande synpunkter om bl.a. hamnfrågan har också framförts av Björkö fastighetsägarförening samt Björköunds bryggförening.

Skogsvårdsstyrelsen anser att reservatsförslaget tar god hänsyn till kända naturvärden. Föreskriften om förbud mot avverkning av träd med större brösthöjdsdiameter än 2 m bör sänkas till 1 m av naturvårdsskäl – sådana träd definieras som jätteträd i nyckelbiotopssammanhang.

Arrendatorerna vid Östra Bondäng anser att gården bör tillhöra zon 2 eller 3 i likhet med övriga arrendegårdar.

Stockholmskretsen av Svenska turistföreningen framför att det är viktigt att det rörliga friluftslivet gynnas och att anordningar, leder och stigar sköts långsiktigt. Detaljplanen över Apelviksudd bör ändras så att den stora allmänna platsmarken utanför kvartersmarken tas bort ur planen. Åtminstone bör zon 3 endast gälla kvartersmarken. Vid Morarna bör campingen tas bort och föras till zon 1, alternativt omvandlas till en tältplats.

Morarnas tältförening är positiv till naturreservat, men motsätter sig förslaget att flytta eller avskaffa de fasta tältbottnarna vid Morarna och menar att konflikterna med friluftslivet är överdrivna.

Oxnö båtörening påpekar att en eventuell bro över Spjutsund bör få en segelhöjd så att motorbåtar kan passera.

BESLUT

Datum
2006-01-26

Beteckning
511-2003-69364

Jägareförbundet i Stockholms län vill att föreskrifterna förtydligas om att jakt med hund är tillåten, samt att Gålös värde för jaktverksamhet bättre beskrivs.

Skärgårdsstiftelsen har yttrat att man ställer sig positiv till föreslaget naturreservat.

Yttrande har också inkommit från Vägverket, Försvarmakten, Fiskeriverket, Sveriges geologiska undersökning, Vattenfall eldistribution AB, Årsta-Enskede stadsdelsförvaltning, samt Fritidsgården Klubbensborg, vilka inte har erinrat mot förslaget.

Länsstyrelsens bedömning

Gålös naturreservat ligger inom det geografiskt avgränsade kust- och skärgårdsområde som med hänsyn till natur- och kulturvärdena i sin helhet är av riksintresse enligt 4 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken. Gålö-området är också utpekad som riksintresse för såväl naturvärden som friluftslivet enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Odlingslandskapet runt Stegsholm är ett Natura 2000-område enligt EU:s art- och habitatdirektiv.

I kustplan 2002, som fungerar som översiktsplan för skärgårdsområdet i Haninge kommun, anges att Gålö-området ska skyddas som naturreservat. Planen uppmärksammar också skyddsvärda vattenområden kring de inre delarna av Gålö.

I reservatet finns områden som omfattas av detaljplan enligt plan- och bygglagen. Enligt 7 kap. 8 § miljöbalken får beslut om bildande av naturreservat inte strida mot detaljplan. Naturreservatets bestämmelser har utarbetats så att konflikt mellan detaljplanerna och reservatsföreskrifterna undviks.

Länsstyrelsen bedömer att inrättande av ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken.

När det gäller frågan om en ny **hamn för skärgårdstrafiken**, som tas upp av flera remissinstanser, kan Länsstyrelsen konstatera följande. Som Haninge kommun framfört ingår inte ett hamnläge på Gålö i kommunens aktuella översiktsplanering. Enligt vad Länsstyrelsen erfar diskuteras andra hamnalternativ i första hand. Länsstyrelsen är självfallet angelägen om att skärgårdstrafiken kan fungera väl. Skulle på sikt andra hamnalternativ uteslutas och Gålö kvarstå som lämpligaste läge, kan frågan tas upp genom en tillstånds- eller dispensprövning mot reservatsföreskrifterna. Reservatet omöjliggör därför inte en hamnanläggning, men innebär förstås att en noggrann miljöprövning måste ske.

BESLUT

Datum
2006-01-26

Beteckning
511-2003-69364

Några planer för **vindkraftverk** finns inte idag. Sådana anläggningar bör nog prövas, men Länsstyrelsen bedömer att det räcker med en tillståndsplikt. Den aktuella föreskriften har därför ändrats.

I **Skogsbruket** ska merparten av skogen i reservatet brukas med höga krav på naturvårdshänsyn. Vissa delar, i första hand nyckelbiotoper med omgivande skogsområden, avsätts för att bibehålla eller på sikt få högre naturvärden. Avvägningen är gjord i samråd med markägaren. Föreskriften om **stora träd** ändras i enlighet med Skogsvårdsstyrelsens förslag.

När det gäller **bofastas möjligheter och lokala näringar** anser Länsstyrelsen att reservatet inte motverkar en positiv utveckling. Tvärtom är visat erfarenheterna från t.ex. Utö att ett naturreservat kan kombineras med en mycket positiv utveckling av antal bofasta, näringslivet och turismen.

Zonindelningen vid Östra Bondäng har setts över och gården har förts till zon 2. När det gäller **detaljplanen för Apelviksudd** är frågan om en ändring av planen främst en kommunal angelägenhet. Länsstyrelsen anser inte att det finns något starkt skäl att ändra planen beroende på naturreservatets tillkomst. Skulle kommunen se över någon av detaljplanerna kan Länsstyrelsen ta upp frågan om ändring av zonindelningen.

I övrigt görs förtydligande om **jakt med hund**. Texten i skötselplanen om tältområdet vid **Morarna** ses över, liksom texten om den eventuella **bron till Spjutsund**.

Länsstyrelsen finner sammanfattningsvis att, vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken, det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, besluta om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan. I det nya naturreservatet ska ingå det befintliga reservatet Fjäderholmarna, bildat 1950.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet, se bilaga 3.

BESLUT

Datum
2006-01-26

Beteckning
511-2003-69364

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Mats Hellström. Vid ärendets slutliga handläggning har deltagit miljö- och planeringsdirektör Lars Nyberg, naturvårdschef Anders Nylén, tf planchef Claes Halling, tf länsantikvarie Mats Jonsäter, lantbruksdirektör Jan Emmervall, utvecklingledare Leena Taillefer, länsassessor Annika Israelsson samt miljöhandläggare Björn Carlberg, den sistnämnde föredragande.

Mats Hellström

Björn Carlberg

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan med kartbilagor A-C
3. Hur man överklagar

Sändlista (pdf-version för webben rensad från uppgifter om privatpersoner)

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

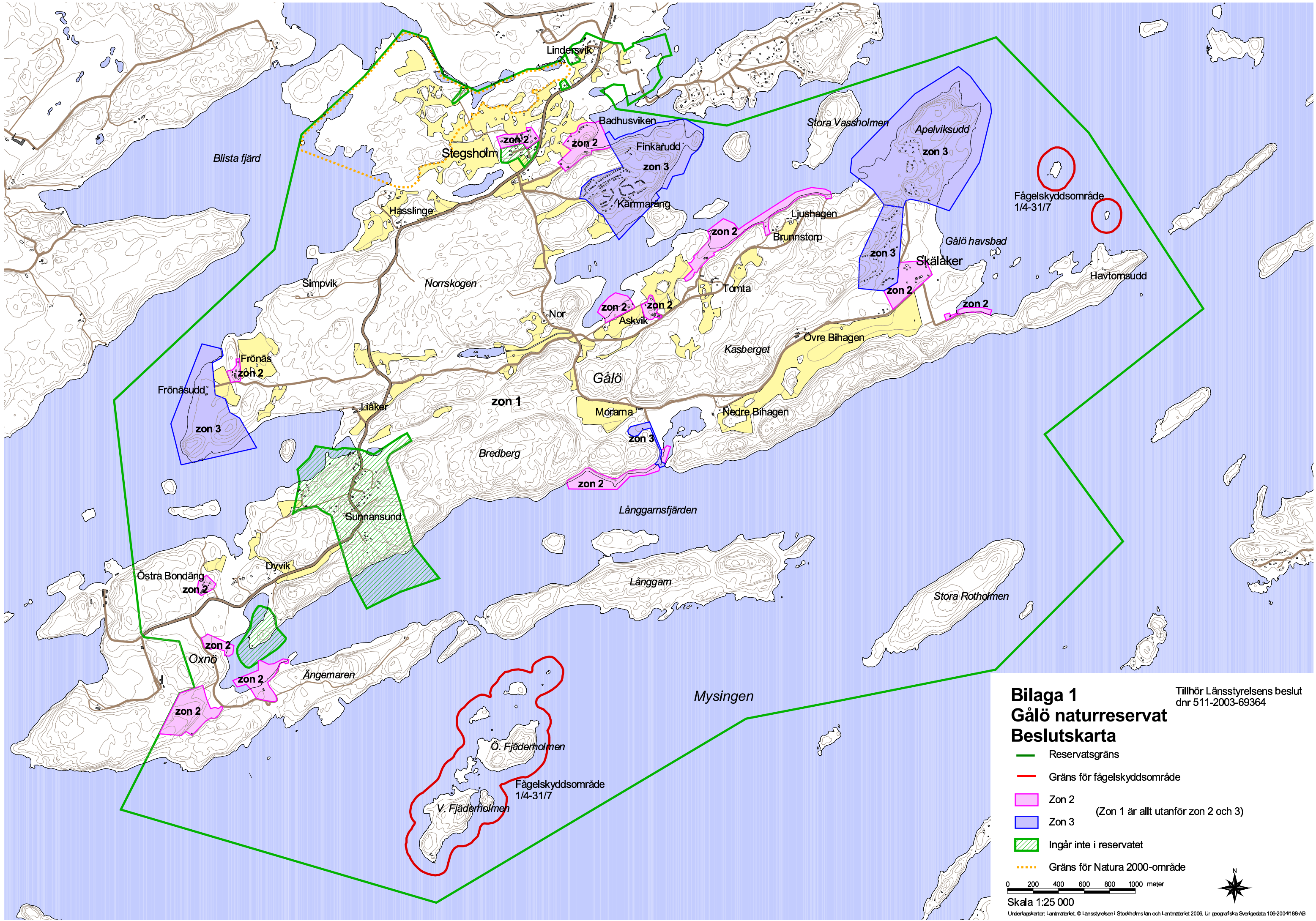
13 (13)

BESLUT

Datum
2006-01-26

Beteckning
511-2003-69364

Underrättelse om beslutet införs i ortstidning.

Bilaga 1

Gålö naturreservat

Beslutskarta

- Reservatsgräns
- Gräns för fågelskyddsområde
- Zon 2
(Zon 1 är allt utanför zon 2 och 3)
- Zon 3
- Ingår inte i reservatet
- ⋯ Gräns för Natura 2000-område

Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 511-2003-69364

Skala 1:25 000

Underlagskartor: Lantmäteriet. © Länsstyrelsen i Stockholms län och Lantmäteriet 2006. Ur geografiska Sverigesdata 106-2004/188-AB

02004006008001000

meter

Enheten för naturvård
Örjan Hallnäs
08-7854905

Fortifikationsverket delg.kv.
Markavd.
Karl Martin Svärd
631 89 ESKILSTUNA

Överklagan över detta beslut har inte kommit in till länsstyrelsen. 2012-12-18/

Delg. delg
2012-11-21, 26

Undantag från föreskrift om tillträdesförbud inom Gålö naturreservat i Haninge kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken (1998:808) att göra följande tillägg till undantagen från föreskrifterna:

Föreskriften A9, om tillträdesförbud för vissa delar av Gålö naturreservat, ska inte utgöra hinder för att bedriva verksamhet som behövs för totalförsvarets räkning. Undantaget gäller inom den zon av mark och vatten vilken är markerad på karta, bilaga 1.

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 2.

Bakgrund

Fortifikationsverket har ansökt om ett undantag från tillträdesförbudet som gäller för Fjäderholmarna inom Gålö naturreservat i Haninge kommun. Ansökan gäller ett område på södra delen av Västra Fjäderholmen, i anslutning till de byggnader som Fortifikationsverket äger. Byggnaderna används för närvarande av totalförsvaret. Till anläggningen hör även en brygga.

Enligt föreskrifterna för Gålö naturreservat är det för såväl sakägare som allmänhet förbjudet att under tiden 1 april – 31 juli landstiga på öarna Fågelgrundet, Mödomen samt Västra och Östra Fjäderholmen med intilliggande småskär och öar eller befara vattenområdet inom 100 meter från ovan nämnda öar (se bilaga 1).

Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområde omfattar markägare och andra sakägare med särskilda rättigheter. Enligt 7 kap 7 § miljöbalken får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslut som är meddelade med stöd av 5 § om det finns synnerliga skäl. Införande av ett partiellt undantag från en sådan föreskrift är att anse som ett delvis upphävande av beslut om inskränkningar enligt 7 §.

För att kunna nyttja byggnaderna på södra delen av Västra Fjäderholmen behöver personal från Fortifikationsverket eller annan myndighet inom totalförsvaret som Fortifikationsverket upplåter byggnaderna till, kunna ha tillträde dit året om, utan att hindras av tillträdesförbudet.

Fjäderholmarna ägdes från 1940-talet till 1998 av Stockholms stad, men överläts därefter till Skärgårdsstiftelsen. Försvaret har arrenderat södra delen av Västra Fjäderholmen sedan 1930. Fjäderholmarna skyddades för fågellivets skull redan 1950, då Länsstyrelsen med stöd av dåvarande bestämmelser om naturminnesmärkens fredande belade öarna med tillträdesförbud under känsliga delar av vår och sommar. Året efter tillkom ett undantag för personal tillhörande kungliga flottan att vid nödvändiga tjänsteförrättningar beträda de fridlysta områdena. Det skyddade området utvidgades med flera öar 1982, och 1984 belades även vattenområdet närmast öarna med vistelseförbud. Till föreskrifterna för 1982 års beslut (vilka även gällde genom 1984 års beslut) fogades ett undantag formulerat på följande vis: "Förbudet skall ej utgöra hinder för personal i statlig tjänst att vid tjänsteförrättning beträda Fjäderholmarna eller att inom arrenderad mark bedriva verksamhet som erfordras för försvarets räkning. Om verksamheten kan befaras störa djurlivet skall samråd ske med länsstyrelsen." Reservatet utvidgades med stora arealer år 2006 och heter numera Gålö naturreservat.

Länsstyrelsens bedömning

Fortifikationsverket äger byggnaderna på Västra Fjäderholmen. Byggnaderna är för närvarande upplåtna till totalförsvaret för användande. Möjlighet till tillträde behövs under hela året. Byggnaderna ligger inom Gålö naturreservats fågelskyddsområde och går inte att nå utan att beträda detta. Behovet av tillträde, samt tidigare gällande undantagsregel, förbisågs i samband med reservatsutvidgningen år 2006. Länsstyrelsen bedömer därför att det finns synnerliga skäl för att återinföra ett undantag för berörda sakägare inom en begränsad del av fågelskyddsområdet.

Detta beslut har fattats av t.f. länsöverdirektör Rutger Öijerholm. I beslutet har även deltagit länsassessor Tina Stuube, naturvårdschef Anders Nylén samt miljöhandläggare Örjan Hallnäs, den sistnämnde föredragande.

AN
TS

Rutger Öijerholm

Örjan Hallnäs

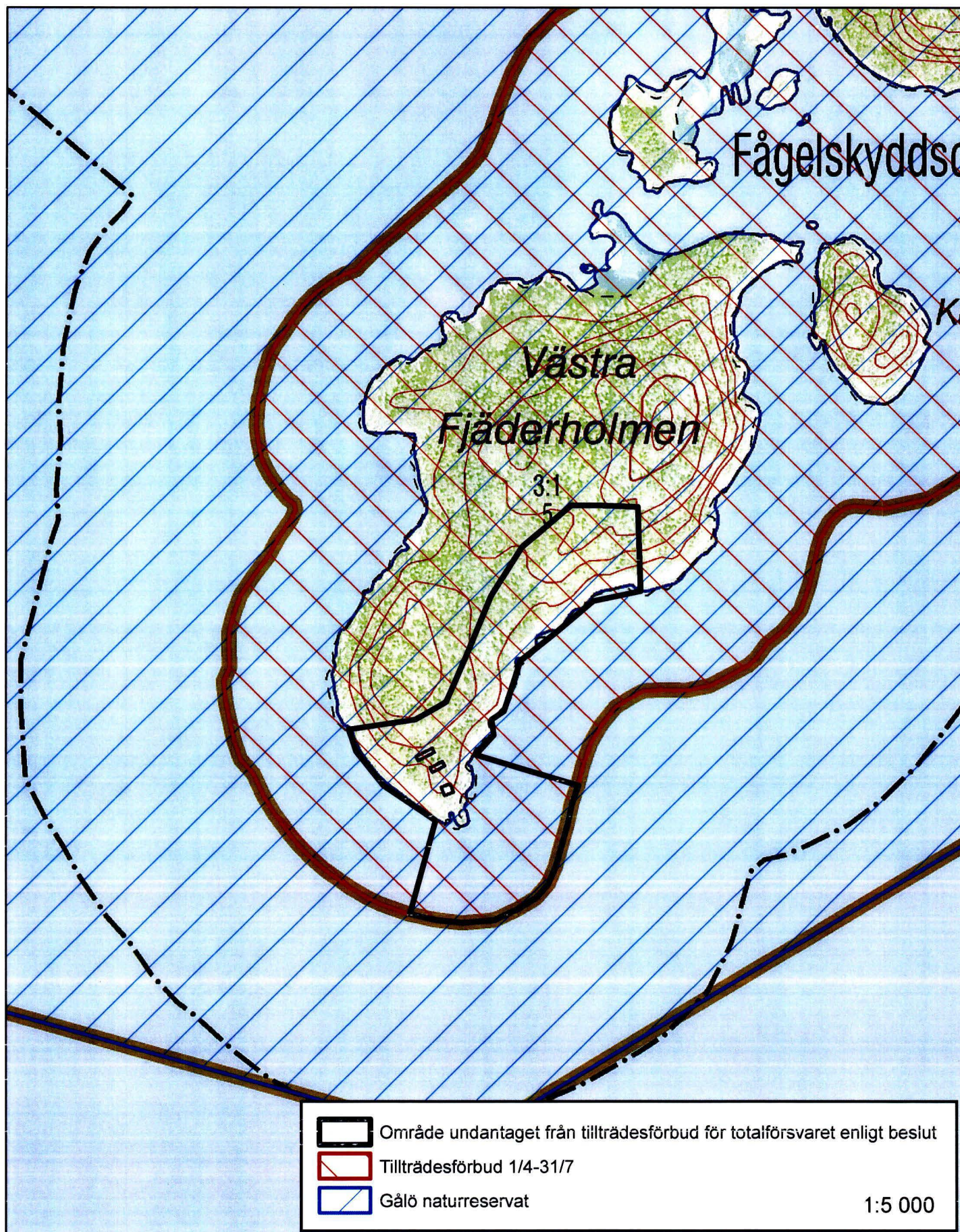

Bilagor

1. Karta över Västra Fjäderholmen, med område där beslutat undantag ska gälla
2. Hur man överklagar

Sändlista

Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län, Box 7669, 103 94 STOCKHOLM **delg.kv.**
Haninge kommun, 136 81 HANINGE
Naturvårdsverket, 106 48 STOCKHOLM
Kustbevakningen, regionledning Nordost, Box 92028, 120 06 Stockholm
Stockholms läns författningssamling
akten

Hur man överklagar hos regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet

Var ska beslutet överklagas

Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas till **regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet**.

Hur man utformar sitt överklagande m.m.

I skrivelsen ska du

- tala om vilket beslut du överklagar, t.ex. genom att ange ärendets nummer (diarienumret)
- redogöra för hur du anser att beslutet ska ändras.

Du bör också redogöra för varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Du kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt dig.

Behöver du veta mer om hur du ska gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.

Övriga handlingar

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din ståndpunkt, så bör du skicka med det.

Var inlämnas överklagandet

Din skrivelse ska inlämnas/skickas **till Länsstyrelsen** via e-post eller postadress och inte till regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet.

Tid för överklagande

Länsstyrelsen måste ha fått din skrivelse **inom tre veckor** från den dag **beslutet kungjorts i ortstidning***, annars kan ditt överklagande inte tas upp.

* Införd i	Dagens Nyheter	2025-12-10
	Svenska Dagbladet	2025-12-10
	Dagens Industri	2025-12-10